

Regelgeving rond productie, verwerking en vermarkting van insecten

Overzicht presentatie

1. Overzicht van de algemene wetgeving

2. Productie van insecten :

Bénédicte Verhoeven

3. Verwerking en distributie van insecten voor humane consumptie & novel food:

Lies Van Nieuwenhove

4. Insecten in diervoeder:

Christophe Keppens

1. Overzicht van de algemene wetgeving

Hygiënewetgeving voor levensmiddelen – de veiligheid van de voedselketen moet steeds gegarandeerd zijn:

- **VO 178/2002**: General Food Law: alle stadia van de productie, verwerking en distributie van levensmiddelen en diervoeders
- **VO 852/2004**: levensmiddelenhygiëne
- **VO 853/2004**: hygiënevoorschriften voor levensmiddelen van dierlijke oorsprong
- **VO 854/2004**: officiële controles levensmiddelen van dierlijke oorsprong
- **KB 14 november 2003**: autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid
- **KB 16 januari 2006**: erkenningen, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het FAVV
- **KB 13 juli 2014**: levensmiddelenhygiëne, aanvulling van VO 852/2004
- **KB 30 november 2015**: hygiëne levensmiddelen van dierlijke oorsprong

=> **Geen specifieke voorwaarden voor kweek, transformatie of distributie van insecten**

KB 16 januari 2006: regels erkenningen, toelatingen en voorafgaande registraties FAVV:

operator: de [onbezoldigde] natuurlijke persoon, de onderneming of de vereniging, zowel publiek- als privaatrechtelijk, die al dan niet met winstoogmerk **actief** is, in enig stadium van de **productie, verwerking en distributie** van een product

=> ingeschreven Kruispuntbank Ondernemingen

=> **vestigingseenheidsnummer**

Een operator mag een **activiteit** slechts uitoefenen:

- operator vooraf **geregistreerd**

&

- inrichting vooraf **erkend of toegelaten**

=> Per inrichting voor alle activiteiten: aanvraag voor erkenning en/of voor toelating indienen bij het **hoofd van de PCE** van de plaats waar de inrichting zich bevindt

KB 14 november 2003: autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid

a. Autocontrole :

- Het opzetten van een **autocontrolesysteem** om de **veiligheid van de voedselketen te garanderen, is verplicht.**
- Primaire productie (kweek van insecten): goede hygiëne praktijken respecteren en registers bijhouden omtrent de toegepaste behandelingen van hun dieren of van hun gewassen.
- De **HACCP** vormt de basis voor het autocontrolesysteem van de levensmiddelen.
- **Validatie** autocontrolesysteem kan hetzij door het FAVV, hetzij door een geaccrediteerde certificeringsinstelling die erkend is door het FAVV. De bedrijven met een gevalideerd autocontrolesysteem zijn minder risicovol dan de andere bedrijven.

KB 14 november 2003: autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid

b. Meldingsplicht:

- “Elke exploitant moet het FAVV onmiddellijk inlichten wanneer hij van oordeel is of redenen heeft om te denken dat een product dat hij **ingevoerd, geproduceerd, geteeld, gekweekt, bewerkt, gefabriceerd of verhandeld** heeft, **schadelijk** kan zijn **voor de gezondheid van mens, dier of plant.**”
  - Tenzij onmiddellijke interne correctie ~ autocontrole waardoor gevaar uitgeschakeld / beheerst wordt
  - Melding aan de **provinciale controle-eenheid (PCE)** van het FAVV (specifiek nummer voor meldingen)
    - + Specifiek meldingsformulier
- ⇒ <http://www.favv-afsca.fgov.be/meldingsplicht>

KB 14 november 2003: autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid

c. Traceerbaarheid:

- Verordening 178/2002: alle IN/OUT van de producten op alle niveaus van de keten te registreren
- Beschikken over systemen / procedures voor registratie van **ontvangen en afgevoerde producten**:
  - Aard
  - Identificatie
  - Hoeveelheid
  - Ontvangstdatum
  - Identificatie ~ vestigingseenheid leverancier
- Registratie van het verband ontvangen ↔ afgevoerde producten
- cruciaal punt voorkomen incident → crisissituatie

Federaal Agentschap
voor de Veiligheid
van de Voedselketen

2. Regelgeving rond productie van insecten

Bénédicte Verhoeven

FAVV, DG Controlebeleid, Directie
dierengezondheid

Registratieplicht

- KB van 16 januari 2006
- “Het houden, permanent of tijdelijk, het slachten, het verzamelen, het vervoer of de handel van gewervelde of **ongewervelde dieren**, levend op het land of in het water, waarvan producten bestemd zijn voor menselijke voeding.”
- Registratie volstaat indien **enkel kweek** van insecten

Registratieplicht

- “Kweken van insecten, andere dan bijen en hommels” -> registratie bij FAVV
- Registratie -> controle als ‘primaire producent’ door het FAVV
  - 1/12 of 1/8 jaar
- Heffingsplicht als ‘primaire producent’
  - ° 2016: € 202,06 (starter: € 101,03)

Registratieplicht

- Registratie via PCE
- Specifiek formulier

I. AARD VAN DE AANVRAAG

Deze aanvraag betreft :

- (een) nieuwe activiteit(en)
- een stopzetting van één of meerdere activiteiten
- een schrapping van (een) activiteit(en) die nooit werd(en) uitgevoerd
- een volledige stopzetting van alle activiteiten
- een wijziging van administratieve gegevens

II. IDENTIFICATIE OPERATOR (ONDERNEMING/NATUURLIJK PERSOON)

Ondernemingsnummer/Rijksregisternummer/INSZ ⁽¹⁾ : _____

Maatschappelijke benaming ⁽²⁾ * : _____

Naam ⁽³⁾ : _____ Voornaam ⁽³⁾ : _____

Afkorting ⁽²⁾ * : _____ Juridische vorm ⁽²⁾ * : _____

Adres * : Straat: _____ Nr: _____ Bus: _____

Postcode: _____ Gemeente: _____ Land: _____

Telefoon: _____ Fax: _____ E-mail: _____

⁽¹⁾ Ondernemingen reeds geregistreerd in de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO) in uitvoering van de wet van 16 januari 2003 of van haar uitvoeringsbesluiten vullen hier hun ondernemingsnummer in.

- Natuurlijke personen vullen hier hun Rijksregisternummer of hun INSZ in (het nummer bevindt zich in de rechterbovenhoek van de SIS-kaart).

- Indien één van deze nummers wordt opgegeven, hoeven de identificatiegegevens, aangeduid met een *, niet meer te worden ingevuld, noch moeten latere wijzigingen hiervan worden doorgegeven, voor zover deze gegevens reeds werden overgemaakt aan de KBO, aan uw gemeente of aan een Belgisch ziekenfonds voor de buitenlanders.

- Rechtspersonen naar buitenlands of internationaal recht die in België niet beschikken over een zetel en die niet geregistreerd zijn in de KBO, vullen hier hun internationaal identificatienummer en het type van nummer in, en vullen tevens onderstaande identificatiegegevens in.

⁽²⁾ Enkel in te vullen door ondernemingen

⁽³⁾ Enkel in te vullen door natuurlijke personen en ondernemingen als natuurlijke personen

III. IDENTIFICATIE VESTIGING

Vestigingseenheidsnummer ⁽¹⁾ ⁽³⁾ : _____

Commerciële naam ⁽³⁾ * : _____

Adres ⁽²⁾ * : Straat: _____ Nr: _____ Bus: _____

Postcode: _____ Gemeente: _____ Land: _____

Telefoon: _____ Fax: _____ E-mail: _____

Identificatiegegevens van de contactpersoon ⁽³⁾ :

Naam: _____ Voornaam: _____ Functie: _____

Telefoon: _____ Fax: _____ GSM: _____

E-mail: _____

⁽¹⁾ Ondernemingen vullen hier het vestigingseenheidsnummer in dat toegekend werd door de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO) in uitvoering van de wet van 16 januari 2003 of haar uitvoeringsbesluiten. Indien het vestigingseenheidsnummer wordt ingevuld, hoeven de identificatiegegevens aangeduid met een *, noch latere wijzigingen niet ingevuld te worden voor zover deze gegevens reeds werden overgemaakt aan de KBO.

⁽²⁾ Natuurlijke personen die hun activiteiten elders wensen uit te oefenen dan op hun thuisadres, vullen hier dit andere adres in.

⁽³⁾ Enkel in te vullen door ondernemingen

Activiteitenfiche (PRI ACT 366)

<http://www.favv-afsca.fgov.be/erkenningen/activiteiten/fiches/>

Technische fiche activiteit		PRI – ACT 366 versie n°2 09/05/2016																						
Korte omschrijving Kweken insecten andere dan bijen/hommels																								
	Beschrijving	Code																						
Plaats	Landbouwbedrijf	PL42																						
Activiteit	Houden	AC28																						
Product	Insecten andere dan bijen/hommels	PR220																						
E/T/R	Registratie																							
Formaat n° E/T	-	-																						
Autocontrolegids	Geen gids	--																						
<p>Kweken van insecten voor humane consumptie en/of dierlijke consumptie, momenteel enkel toegelaten voor voeder voor gezelschapsdieren (petfood). In afwachting van een juridische verduidelijking van de Europese wetgeving rond gebruik nieuwe voedingsmiddelen of nieuwe voedselingredienten ("novel Foods, novel food ingredients", Verordening (EG) nr. 258/97) mogen enkel de volgende insecten gekweekt en in de handel worden gebracht voor humane consumptie:</p>																								
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Nederlandse naam</th> <th>Wetenschappelijke naam</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Huiskrekkel</td> <td>Acheta domesticus</td> </tr> <tr> <td>Morieworm</td> <td>Zophobas atratus morio</td> </tr> <tr> <td>Meelworm</td> <td>Tenebrio molitor</td> </tr> <tr> <td>Buffaloworm</td> <td>Alphitobius diaperinus</td> </tr> <tr> <td>Wasmotrup</td> <td>Galleria mellonella</td> </tr> <tr> <td>Amerikaanse woestijnsprinkhaan</td> <td>Schistocerca americana gregaria</td> </tr> <tr> <td>Bandkrekkel</td> <td>Grylodes sigillatus</td> </tr> <tr> <td>Afrikaanse treksprinkhaan</td> <td>Locusta migratoria migratorionoides</td> </tr> <tr> <td>Rups van de kleine wasmot</td> <td>Achroia grisella</td> </tr> <tr> <td>Rups van de zijdevlinder</td> <td>Bombyx mori</td> </tr> </tbody> </table>			Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Huiskrekkel	Acheta domesticus	Morieworm	Zophobas atratus morio	Meelworm	Tenebrio molitor	Buffaloworm	Alphitobius diaperinus	Wasmotrup	Galleria mellonella	Amerikaanse woestijnsprinkhaan	Schistocerca americana gregaria	Bandkrekkel	Grylodes sigillatus	Afrikaanse treksprinkhaan	Locusta migratoria migratorionoides	Rups van de kleine wasmot	Achroia grisella	Rups van de zijdevlinder	Bombyx mori
Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam																							
Huiskrekkel	Acheta domesticus																							
Morieworm	Zophobas atratus morio																							
Meelworm	Tenebrio molitor																							
Buffaloworm	Alphitobius diaperinus																							
Wasmotrup	Galleria mellonella																							
Amerikaanse woestijnsprinkhaan	Schistocerca americana gregaria																							
Bandkrekkel	Grylodes sigillatus																							
Afrikaanse treksprinkhaan	Locusta migratoria migratorionoides																							
Rups van de kleine wasmot	Achroia grisella																							
Rups van de zijdevlinder	Bombyx mori																							
<p>Verplichte activiteit (= activiteit die verplicht gepresteerd moet worden om de activiteit van de fiche te kunnen uitoefenen)</p>																								
NVT																								
<p>Impliciete activiteit(en) (= activiteit die deel uitmaakt van de activiteit van de fiche en door deze wordt gedekt en dus niet afzonderlijk moet worden aangevraagd)</p>																								
De rechtstreekse verkoop aan de consument van levende insecten ter plaatse.																								
Het doden van de insecten (door invriezen of diepvriezen). oLwiesdrogen .																								
<p>Gevolgactiviteit(en) (= activiteit die niet alleen kan worden beoefend en die voortvloeit uit de activiteit van de fiche en afzonderlijk moet worden aangevraagd)</p>																								
NVT																								
<p>Aansluitende activiteit(en) (= activiteit die vaak samengaat met de activiteit van de fiche en afzonderlijk moet worden aangevraagd)</p>																								
PL29: Detailhandelaar AC94: Ambulante detailhandel PR57: Voorverpakte levensmiddelen met een houdbaarheid bij omgevingstemperatuur van tenminste 3 maanden																								
PL29: Detailhandelaar AC96: Niet-ambulante detailhandel PR57: Voorverpakte levensmiddelen met een houdbaarheid bij omgevingstemperatuur van tenminste 3 maanden																								
PL43: Fabrikant AC39: Vervaardiging PR18: Voeder voor gezelschapsdieren dat dierlijke producten of afgeleide producten bevat																								

Dierengezondheid

- Dierengezondheidswet van 24 maart 1987
- KB 'aangifteplichtige dierziekten' van 3 februari 2014
- Wetgeving bevat geen specifieke eisen voor de productie van insecten
- MAAR dierengezondheidswet geldt voor alle diersoorten, incl. ongewervelden
- Tot op heden geen officieel bestreden insectenziekten met uitzondering van 5 bijenziekten

**FORMULIER VOOR EXPLOITANTEN VAN DE SECTOR
VAN DE PRIMAIRE DIERLIJKE PRODUCTIE**

zoals voorzien in bijlage III van het ministerieel besluit van 22 januari 2004 betreffende de modaliteiten voor de meldingsplicht in de voedselketen.

Melding dierziekten

IN TE VULLEN DOOR

*DE EXPLOITANTEN VAN DE SECTOR VAN DE PRIMAIRE DIERLIJKE PRODUCTIE
EN / OF DE DIERENARTS*

ALGEMENE INFORMATIE

01:	HET BEDRIJF DAT DE MELDING DOET (schrappen wat niet van toepassing is)	VEEHOUDER / DIERENARTS
02:	VERANTWOORDELIJKE VAN DE PRIMAIRE DIERLIJKE PRODUCTIE (NAAM, ADRES, TEL., FAX, E-MAIL, GSM) BESLAG N° (8 cijfers)	
03:	DIERENARTS (NAAM, ADRES, TEL., FAX, E-MAIL, GSM) NUMMER VAN DE ORDE	
04:	DATUM EN UUR VAN DE MELDING	

PRODUCT

05:	BETROKKEN DIEREN: - DIERSOORT - AANTAL PER DIERSOORT - SANITELNUMMERS (oornummers)	
06:	BETROKKEN DIERENVOEDERS (indien van toepassing) : - LEVERANCIER (NAAM, ADRES, TEL., FAX, E-MAIL, GSM) - NAAM DIERENVOEDER	

GEVAAR

07:	HET GEVAAR BETREFT (schrappen wat niet van toepassing is)	DIERZIEKTE / DIERVOEDER / MEDICATIE / ANDERE
08:	AARD VAN HET GEVAAR (naam dierziekte of de omschrijving van het probleem)	
09:	MONSTERS OPGESTUURD NAAR LABO EN DE COÖRDINATEN VAN DAT LABO	
10:	RESULTATEN VAN DE ANALYSES (indien van toepassing)	
11:	DATUM BEMONSTERING (indien van toepassing)	

GETROFFEN MAATREGELEN:

12:	REEDS ONDERNOMEN MAATREGELEN	
-----	------------------------------	--

ANDERE INFORMATIE

13:	BIJ FAVV GECONTACTEERD PERSOON	
14:	ANDERE INFORMATIE	

PERSOON DIE VERANTWOORDELIJK IS VOOR DE VERZENDING VAN DE MELDING:

Verantwoordelijke van de primaire dierlijke productie / dierenarts (schrappen wat niet van toepassing is)

Handtekening verantwoordelijke van de primaire dierlijke productie:

Handtekening dierenarts:

Geneesmiddelenwetgeving

- KB van 21 juli 2016
- BE: geen geregistreerde geneesmiddelen voor insecten (uitz. bijen: 3 geneesmiddelen)
- Insecten ~ **Minor Use Minor Species**
- Geneesmiddelen via toepassing van het **cascadesysteem**
  1. BE: andere diersoort (andere aandoening)
  2. Humaan geneesmiddel
  3. Geneesmiddel uit andere EU-lidstaat
  4. Magistrale bereiding ~ apotheker
    - Tussenkost **dierenarts** = verplicht
    - Dierenarts = verantwoordelijk

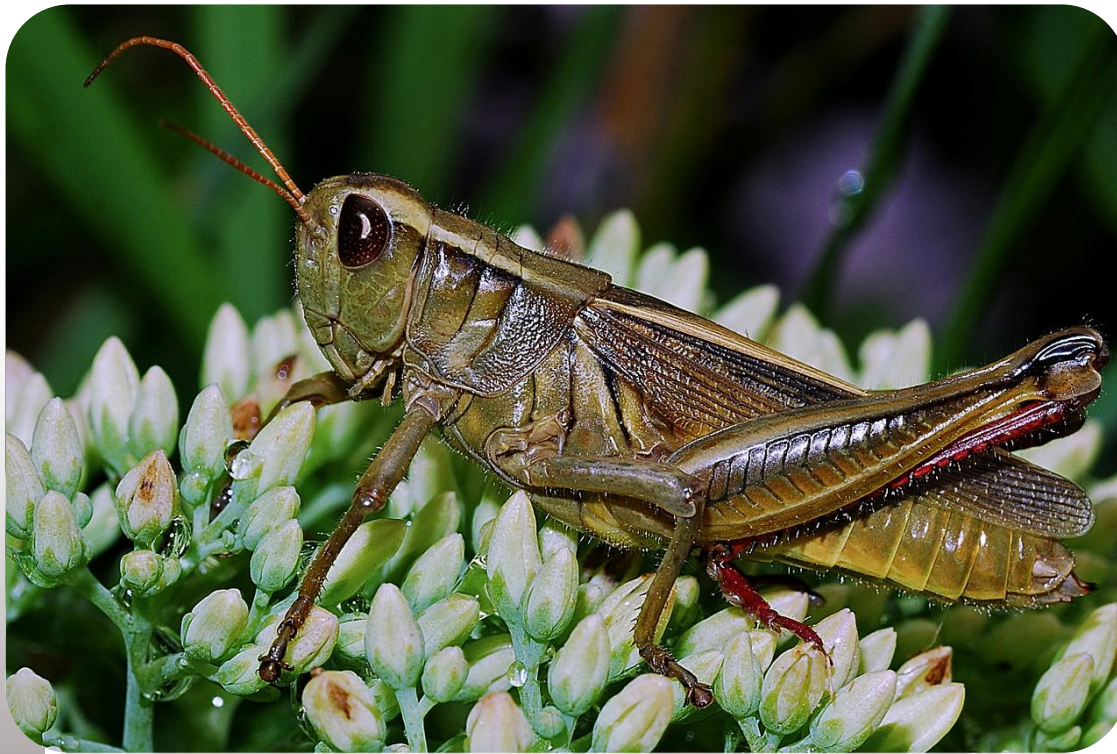

Geneesmiddelenwetgeving

- Toediening van geneesmiddelen -> risico op **residuen**
  - KB 27 februari 2013
  - Richtlijnen 96/22/EG en 96/23/EG
- Respecteren van de toegestane limiet (MRL)
- Geen verboden substanties
  - Verordening (EU) nr. 37/2010
- Ook MRL voor **contaminanten** zijn van toepassing!

3. Verwerking en distributie van levensmiddelen op basis van insecten & Novel Food

Lies Van Nieuwenhove
DG Controlebeleid
Transformatie en Distributie
van Levensmiddelen

A. Verwerking en distributie van levensmiddelen op basis van insecten

Hygiënewetgeving voor levensmiddelen

→ de **veiligheid van de voedselketen moet steeds gegarandeerd zijn**

=> Geen specifieke voorwaarden voor transformatie of distributie van insecten

B. Insecten en Novel Food

Verordening (EG) Nr. 258/97 betreffende nieuwe voedingsmiddelen en nieuwe voedselingrediënten

1 januari 2018

Verordening (EU) Nr. 2015/2283
betreffende nieuwe voedingsmiddelen (novel food)

Het algemene concept “novel food” blijft onveranderd:

Een levensmiddel is “novel” wanneer:

1. Geen significante consumptie van het levensmiddel door mensen in de EU voor 15 mei 1997

EN

2. Levensmiddel behoort tot een **categorie** in novel food VO

Het is **niet de bedoeling het toepassingsgebied (scope) uit te breiden**, wel:

- Verduidelijking van de categorieën in VO 258/97
- Nieuwe categorieën gebaseerd op potentiële nieuwe novel foods

Verordening (EG) Nr. 258/97 :

“voedselingrediënten geïsoleerd uit dieren”

→ Legale onzekerheid voor hele insecten

De legale interpretatie van VO 258/97 verschilt binnen de EU:
In de meeste LS: hele insecten als novel food beschouwd

Ingrediënten geïsoleerd uit insecten: Novel food in
de EU en ook in België

België: tolerantie voor 10 species
(omzendbrief FAVV)

Omzendbrief betreffende het kweken en in de handel brengen van insecten en levensmiddelen op basis van insecten voor humane consumptie

Referentie	PCCB/S3/ENE/KBE/1158552	Datum	26/04/2016
Huidige versie	2	Van toepassing vanaf	Datum van publicatie
Trefwoorden	Insecten, levensmiddelen op basis van insecten, humane consumptie, diervoeder, novel food		

Opgesteld door	Goedgekeurd door
Ngonlong Ekendé Elisabeth, attaché Bergen Karolien, attaché Keppens Christophe, attaché	Lefevre Vicky, directeur-generaal

1. Doel

Deze omzendbrief heeft als doel de voorschriften te verduidelijken die van toepassing zijn op het kweken en in de handel brengen van insecten en levensmiddelen op basis van insecten voor humane consumptie rekening houdend met de evolutie van de regelgeving op Europees niveau, meer bepaald het vastleggen van de "novel food"-status van insecten.

2. Toepassingsgebied

Omzendbrief betreffende het kweken en in de handel brengen van

Huiskrekel	<i>Acheta domesticus</i>
Afrikaanse treksprinkhaan	<i>Locusta migratoria migratorioides</i>
Morioworm	<i>Zophobas atratus morio</i>
Meelworm	<i>Tenebrio molitor</i>
Buffaloworm	<i>Alphitobius diaperinus</i>
Wasmotrups	<i>Galleria mellonella</i>
Amerikaanse woestijnsprinkhaan	<i>Schistocerca americana gregaria</i>
Bandkrekel	<i>Grylloides sigillatus</i>
Rups van de kleine wasmot	<i>Achroia grisella</i>
Rups van de zijdevlinder	<i>Bombyx mori</i>

1. Doel

- Deze tolerantie geldt niet voor insecten bestemd voor menselijke consumptie (ook niet voor de tien insecten die voorkomen in de onderstaande tabel) die vanuit derde landen ingevoerd worden, waarvoor een toelating als “novel food” noodzakelijk is alvorens het in de handel te brengen;

Novel Food Regelgeving

Verordening (EG) Nr. 258/97 betreffende nieuwe voedingsmiddelen en nieuwe voedselingrediënten

1 januari 2018

Verordening (EU) 2015/2283 betreffende nieuwe voedingsmiddelen (novel food)

Verordening (EU) Nr. 2015/2283:

“levensmiddelen **bestaand uit**, geïsoleerd uit of geproduceerd uit dieren of delen daarvan”

Geen wettelijke onzekerheid meer:

→ als geen *History of Consumption* (HOC)
(geschiedenis van veilig gebruik als
levensmiddel binnen de EU) voor insecten

=> beschouwd als novel food in VO 2015/2283

---

*Vragen en antwoorden over de toepassing van de 'novel food'
wetgeving inzake insecten en levensmiddelen op basis van insecten
voor humane consumptie en de evolutie in de volgende jaren*

Inhoudsopgave

1. Welke status hebben insecten in het kader van de huidige 'novel food' reglementering (verordening (EG) nr. 258/97)? 2
2. Is de situatie vergelijkbaar in de andere Lidstaten van de Europese Unie? 2
3. Is het toegestaan om insecten uit derde landen in België in te voeren in het kader van de tolerantie die België hanteert? 3
4. Wat is de status van insecten in het kader van de nieuwe 'novel food' reglementering (verordening (EU) 2015/2283)? 3
5. Wanneer worden de bepalingen van de nieuwe reglementering van toepassing? 4
6. Is er in een overgangperiode voorzien voor de insecten die op het nationale grondgebied worden getolereerd? 4
7. Wat verandert de nieuwe reglementering op het vlak van de vergunningsprocedure voor nieuwe voedingsmiddelen? 4

6. Is er een overgangperiode voorzien voor insecten die op het nationale grondgebied worden getolereerd?

- Ja, de tolerantie zal verder toegepast worden voor de 10 betrokken gehele insecten. Er is geen tolerantie voor invoer uit derde landen, de insecten moeten gekweekt zijn in een lidstaat van de EU.

Maar alleen als een goedkeuringsaanvraag ingediend werd voor deze insecten of producten vóór 1 januari 2018!!

- Indien een operator een goedkeuringsaanvraag ingediend heeft vóór de deadline is de overgangperiode van toepassing voor alle operatoren die **dezelfde insecten/bereidingen** als deze operator op de markt brengen in België.
- Indien het gaat om andere insecten/bereidingen, moet er een dossier worden ingediend.

Indienen van een goedkeuringsaanvraag

- Moet **voor 01/01/2018** ingediend worden om te kunnen genieten van een overgangperiode → onder de **huidige voorwaarden**
- Als de goedkeuringsaanvraag niet afgerond is voor 01/01/2018, zal deze vervolledigd worden onder de **nieuwe regelgeving**

Indienen van een goedkeuringsaanvraag

- Na 01/01/2018: mogelijk om een dossier in te dienen onder de nieuwe procedure voor **traditionele levensmiddelen uit derde landen**
  - met een geschiedenis van veilig gebruik als levensmiddel
  - gedurende **ten minste 25 jaar**
  - voor het **gebruikelijke voedingspatroon**
  - van een significant aantal mensen
  - in ten minste één derde land

=> Nieuw “guidance document” van EFSA “novel food from third countries”

- Toelatingen zullen **generiek** zijn tenzij het toelatingsdossier wetenschappelijke gegevens bevat die door eigendomsrechten zijn beschermd
  - bescherming voor 5 jaar, daarna generiek

Meer weten?

- Omzendbrief insecten PCCB/S3/ENE/KBE/1158552 van 26 april 2016: <http://www.favv-afsca.be/levensmiddelen/omzendbrieven/>
- Nieuwe voedingsmiddelen en indienen van een goedkeuringsaanvraag:
<http://www.health.belgium.be/nl/voeding/voedselveiligheid/nieuwe-voedingsmiddelen/wat-een-nieuw-voedingsmiddel>
- FAQ insecten en levensmiddelen op basis van insecten voor humane consumptie en de evolutie in de volgende jaren:
<http://www.health.belgium.be/nl/faq-insecten-en-levensmiddelen-op-basis-van-insecten-voor-humane-consumptie-en-de-evolutie-de>
- Guidance document EFSA novel food from third countries:
<http://www.efsa.europa.eu/en/press/news/161110>

4. Insecten in diervoeder

Christophe Keppens
DG Controlebeleid
Sectie diervoeder

Belangrijkste wetgevingen

- Verordening dierlijke bijproducten (1069/2009 & 142/2011)
- TSE verordening (999/2001)
- Diervoederwetgeving:
  - feed hygiene (183/2005)
  - feed marketing (767/2009)
  - ongewenste stoffen (RL 2002/32)
  - ...

Mogen we alle soorten gebruiken?

- Momenteel: moet 'categorie 3 materiaal' zijn, i.e. niet pathogeen
- Toekomst: in DBP VO lijst insecten als grondstof insecten VDE en insecten vet

Wat mag ik voederen aan insecten?

diervoederwetgeving

We gaan de insecten gebruiken

‘veedieren’

eisen voor veevoeder

Wat mag ik voederen aan insecten?

	Farmed animals other than fur animals			Pets and fur animals
	Ruminants	Non-ruminants (except fish)	Fish	
Ruminant Processed Animal Proteins , except blood meal and fish meal	NA	NA	NA	A
Non-ruminant Processed Animal Proteins , except fish meal	NA	NA	A	A
Blood meal from ruminants	NA	NA	NA	A
Blood products from ruminants	NA	NA	NA	A
Gelatine from ruminants	NA	NA	NA	A
Hydrolysed proteins other than those derived from non-ruminants or from ruminant hides and skins	NA	NA	NA	A
Blood meal from non-ruminants	NA	NA	A	A
Fishmeal	NA*	A	A	A
Blood products from non-ruminants	NA	A	A	A
Di and tricalcium phosphate of animal origin	NA	A	A	A
Hydrolysed proteins from non-ruminants or from ruminant hides and skins	A	A	A	A
Gelatine from non-ruminants	A	A	A	A
Egg, egg products, milk, milk products, colostrum	A	A	A	A
Animal proteins other than the above- mentioned ones	NA	A	A	A

Wat mag ik niet voederen aan insecten?

keukenafval (DBP VO)

Onverwerkte DBP

Bedorven materiaal (feed hygiene)

Negatieve lijst (bijlage III 767/2009)

Uitwerpselen

Hout met conserveermiddelen

Verpakkingen...

Voedermiddelen van insecten

Speciaal geval: levende insecten

Geen DBP

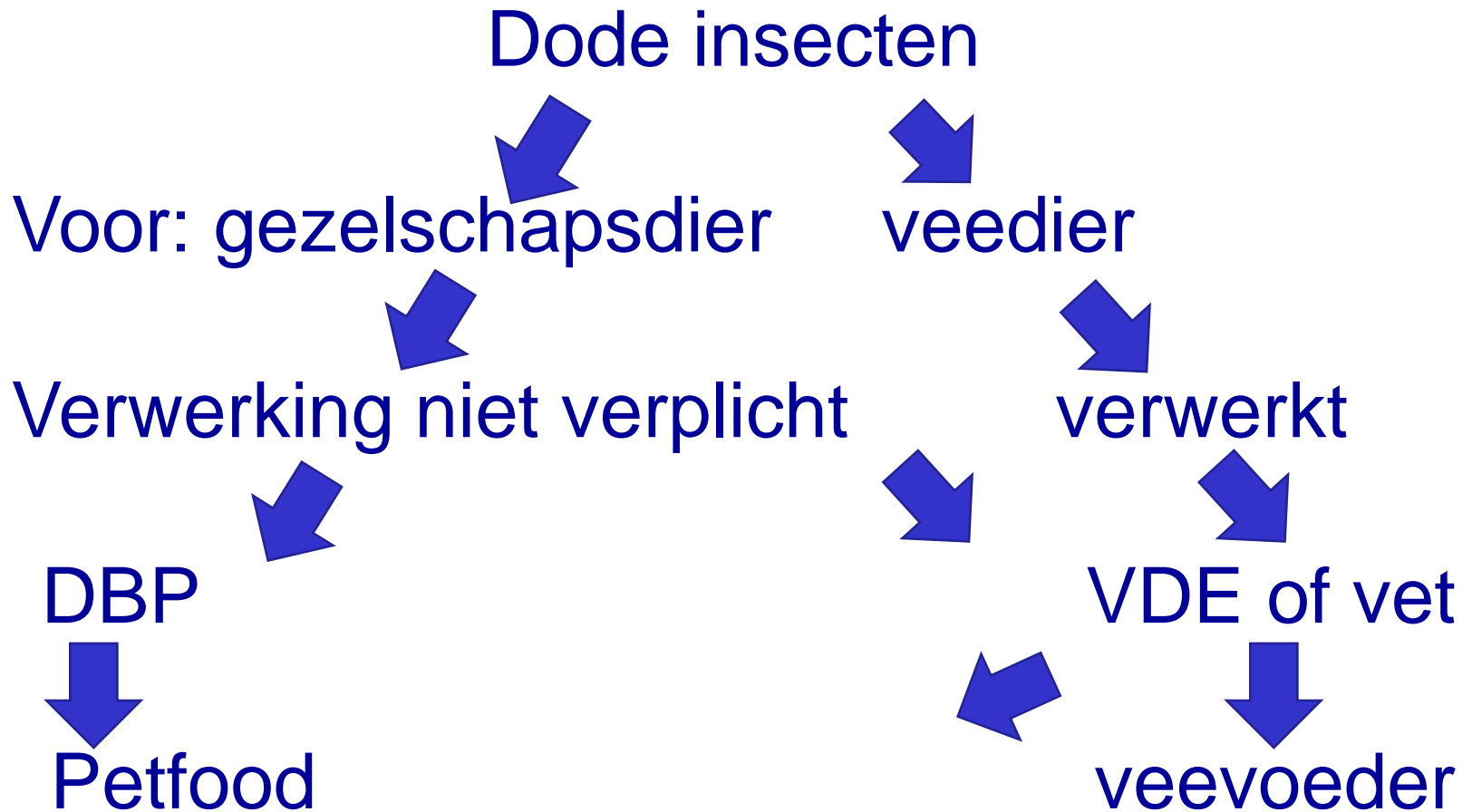

Geen feedban voor niet-herkauwers
Insecteneiwitten verboden voor
herkauwers

Diervoederwetgeving van toepassing

Voedermiddelen van insecten

	Farmed animals other than fur animals			Pets and fur animals
	Ruminants	Non-ruminants (except fish)	Fish	
Ruminant Processed Animal Proteins , except blood meal and fish meal	NA	NA	NA	A
Non-ruminant Processed Animal Proteins , except fish meal	NA	NA	A	A
Blood meal from ruminants	NA	NA	NA	A
Blood products from ruminants	NA	NA	NA	A
Gelatine from ruminants	NA	NA	NA	A
Hydrolysed proteins other than those derived from non-ruminants or from ruminant hides and skins	NA	NA	NA	A
Blood meal from non-ruminants	NA	NA	A	A
Fishmeal	NA*	A	A	A
Blood products from non-ruminants	NA	A	A	A
Di and tricalcium phosphate of animal origin	NA	A	A	A
Hydrolysed proteins from non-ruminants or from ruminant hides and skins	A	A	A	A
Gelatine from non-ruminants	A	A	A	A
Egg, egg products, milk, milk products, colostrum	A	A	A	A
Animal proteins other than the above- mentioned ones	NA	A	A	A

* Milk replacers containing fishmeal and intended only for unweaned ruminants are authorised.

A = authorised NA = not authorised

Verwerking van insecten

- nu: zelfde verwerkingmethoden (temp, tijd, deeltjesgrootte) als voor VDE en gesmolten vet van landdieren
- Toekomst: specifieke insecten methoden
- Noot: gehele gedroogde insecten kunnen onder VDE vallen

Meer informatie insecten in diervoeding?

- www.favv.be: Professionelen > Dierlijke productie > Diervoeders > Gebruik van insecten in diervoeders
- EFSA opinie:
<https://www.efsa.europa.eu/en/press/news/151008a>
- Binnenkort: “strategic safety concept for insects as feed” (EU Commissie)

